

בית

מרן

לעיני מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א

ערש"ק
ו' טבת תשע"ט
פרשת ויגש
מסטידין ויהו דבר (חוקאל ל"ו)
הסירות תנועת ברכת הלצנה פת"ב

עלון מס' 189

הרב המקדים: הרה"ג רבי דוד צנאח שליט"א
הרב הראשי לקנדה

שיעורו השבועי
של מרן הראש"ל הרה"ג לישראל אב"ד בבית"ד העליון
הגאון הגדול רבי **יצחק יוסף שליט"א**
נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

גערך ע"י: הרה"ג רבי יצחק לוי שליט"א
דבת הראשי של העיר נטר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	דבינו תם
ירושלים	16:22	17:13	17:45
תל אביב	16:18	17:10	17:40
חיפה	16:18	17:09	17:40
באר שבע	16:22	17:13	17:45

אין לקרוא בעלוון בשעת התפילה

השבוע זכות עלון
"בית מרן" מוקדש ל:
אבירם בן ברוריה
לוחם קודש ב"י קיימא, בראית אידעה
שילוב בית נוסח בירושלים

חייגו: *5290

גם אתה רוצה?!
ילד יקר!

אם ברצונך לראות את חידושך על פרשת השבוע בעלוון "בית מרן" השאר את שפך המלא ומספר טלפון כ- *5293 שלווחה 7

אם תסבוק לא תסבוק בעלוון תלפוט סוב כספתיים המותב בכל אופן כספתיים ים ילי זמות נוחה ומותב לחיות גדול בישראל אק"ן

- תוכן העניינים:**
- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
 - עמ' 5 פרשת ויגש**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
 - עמ' 5 לאורם נלך**
רבי חיים חזקיהו מדיני זיע"א
 - עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
 - עמ' 6 דיני הפרשת חלה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
 - עמ' 7 חינוך ילדים**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א
 - עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
 - עמ' 8 בחסדך בטחתי**
הרה"ג רבי יגאל כהן שליט"א

הלכות הדלקת נרות שבת

אם הדלקה עושה מצווה או הנחה. דין המדליק נרות שבת קודם לפלג המנחה, ומפלג המנחה, וסמוך לשבת. אם מקבלים שבת בהדלקה. ברכה על ההדלקה קודם ההדלקה.

הדלקה עושה מצווה

א. הגמרא במסכת שבת (כב ע"ב, וכ"ג ע"א) דנה בענין נר חנוכה, אם הדלקה עושה מצווה או הנחה עושה מצווה, אם נאמר שהדלקה עושה מצווה, בשעת ההדלקה הנרות צריכים להיות ראויים לדלוק חצי שעה, על ידי שהחלוץ יהיה סגור, וכן שיהיה בשמן שיעור הראוי לדלוק חצי שעה. ואם היה חסר שמן בשעת ההדלקה, לא יועיל מה שיוסיפו אחר כך שמן לנר, כי הדלקה עושה מצווה. וכן חולה שלא יכול להגיע למקום החנוכה, לא ידליק ליד מטתו ויעבירו משם את החנוכה, אלא צריך להדליק הנרות במקומם. ובהמשך הגמרא (כג.) אמר רבי יהושע בן לוי, עשית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו, למוצאי שבת מכבה ומדליקה. מדובר בחנוכה שהיה נר דלוק מיום ששי, כגון שהיה בו הרבה שמן, והדין שבמוצאי שבת צריך לכבותו ולחזור ולהדליקו, ואינו צריך לחזור ולהניח, ומכאן מביאה הגמרא ראייה שהדלקה עושה מצווה ולא הנחה. נמצא שהמצווה היא עצם ההדלקה, ומה שהצריכו שהנרות יהיו ראויים לדלוק חצי שעה, זהו תנאי במצות ההדלקה!

נוסח הברכה להדליק

ב. הגמרא מוכיחה גם מנוסח הברכה: אשר קדשנו במצותינו וצונו "להדליק" נר של חנוכה, שמע מינה

1 אמנם בשלטי הגבורים (שבת דף ט ע"א מדפי הרי"ף) משמע שאם הדליק הנרות ולא היה בהם שיעור שמן כדי לדלוק חצי שעה, ואחר ההדלקה העירו לו שלא שם מספיק שמן, והוסיף עוד שמן, יצא ידי חובה, מפני שלבסוף דלקו חצי שעה. אולם משאר הראשונים ומרן השלחן ערוך (סימן תרעה סעיף ב) מבואר שאם בזמן ההדלקה לא היה בשמן שיעור הראוי לדלוק חצי שעה, לא יצא ידי חובה, אפילו שהוסיף אחר כך שמן ודלק חצי שעה.

2 נוסח הברכה בגמרא: "להדליק נר של חנוכה", וכך העתיקו הרי"ף הרא"ש (שם) והרמב"ם (פ"ג מהלכות חנוכה ה"ד). ואף על פי כן מרן השלחן ערוך (סימן תרעה סעיף א) גרס "להדליק נר חנוכה", וכן אנתנו נוהגים לומר, שכן צריך לומר על פי הקבלה, וכמו שכתב רבינו האר"י ז"ל (בשער הכוונות דק"ח ע"ד), כי הוא ראשי תיבות של שם קדוש היוצא מהפסוק: נפשנו חתה לה! ובשינוי של נוסח כזה אין חשש מצד משנה ממשטבע שטבעו חכמים, וגם לפי הרי"ף הרמב"ם והרא"ש יוצא ידי חובה.

החיד"א (במזחיק ברכה סי' תרעו סק"א) מבאר הטעם שבנר שבת אנתנו מברכים "להדליק נר של שבת", ובנר חנוכה מברכים "להדליק נר חנוכה", כי בשבת יש עוד מצוות מעשיות כגון קידוש וסעודות,

הדלקה עושה מצווה. ולפי זה גם בנרות שבת שהברכה היא "להדליק" נר של שבת, הדלקה עושה מצווה. נפקא מינה, אדם שהיתה לו "הארת שבת" ביום ששי, והדליק את הנרות מוקדם, עשה שלא כהוגן, שהרי זמן הדלקת הנרות הוא לכל הפחות מפלג המנחה ובתנאי שמקבל עליו שבת, וכמו שכתב מרן השלחן ערוך (סימן רסג סעיף ד): לא יקדים למהר להדליקו בעוד היום גדול, שאז אינו ניכר שמדליקו לכבוד שבת, וגם לא יאחר. ³ ואם רוצה להדליק נר בעוד היום גדול ולקבל עליו שבת מיד, רשאי, כי כיון שמקבל עליו שבת מיד אין זו הקדמה, ובלבד שיהא מפלג המנחה ולמעלה שהוא שעה ורביע קודם הלילה. לדעת מרן פלג המנחה הוא שעה ורבע קודם צאת הכוכבים, ולמנהג האשכנזים הוא שעה ורבע קודם השקיעה. והוסיף הרמ"א בהגה: ואם היה הנר דלוק מבעוד היום גדול, יכבנו ויחזור וידליקנו לצורך שבת. ונראה שגם מרן מודה לזה, שהרי הדלקה עושה מצווה.

אין מוקדם או מאוחר

ג. המקור לדברי הרמ"א מהגמרא בשבת (כג.): אמר לה ההוא סבא, תנינא ובלבד שלא יקדים ושלא יאחר. נחלקו הראשונים אם מדובר בנר שבת או בנר חנוכה, הרמב"ם בהלכות חנוכה (פ"ה ה"ה) כתב: אין מדליקים נרות חנוכה קודם שתשקע החמה אלא עם שקיעתה, לא מאחרים ולא מקדימים. אבל בהלכות שבת (פ"ה ה"ג) כתב: המדליק צריך להדליק מבעוד יום קודם שקיעת החמה. ולא כתב שלא יקדים ולא יאחר, משמע שהבין שדברי הגמרא הם על נר חנוכה דוקא. אולם התוספות (שבת כה: סד"ה חובה) כתבו, שמכאן למד רבינו תם שאם נר שבת היה דולק ועומד, צריך לכבותו ולחזור ולהדליקו בזמנו, כי הבינו שדברי הגמרא הם על נר שבת.

מנהג ירושלים עשרים דקות

ד. כמנהגנו בירושלים להדליק רבע שעה או עשרים דקות קודם השקיעה. ס'פרתי כמה פעמים, שהגאון רבי שלמה

והנר הוא אחד מהדברים של שבת, אבל בחנוכה הנר הוא החנוכה, ולכן מברכים "להדליק נר חנוכה".

3 כלומר לא ידליק סמוך ממש לשקיעה, שהרי אי אפשר לצמצם, כי לפעמים השעון לא מכוון כל כך, ולפעמים הלוח שנה לא מדויק כל כך.

מנחם בן משה, אושרה בת שרה לרפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף

הצטרף לנסיעה

• כאמור, המדליקה בפלג המנחה צריכה לקבל שבת, ואם רוצה להצטרף לבעלה שנוסע להתפלל בכותל, אסור לה לנהוג, וגם בעלה צריך לפתוח ולסגור לה את הדלת. ואמנם פעם חששו שהעולה לרכב הוא גורם שהרכב צורך יותר דלק, אבל היום הבינו שזה לא משמעותי, ולכן יכולה לשבת ברכב. ואם צריכה לנסוע לבד, תאמר לבעלה שידליק נרות במקומה.⁴

מצוה מתמשכת

יא. המצוה של נר שבת היא מצוה מתמשכת, וכן נראה מדברי הרמב"ם (פ"ה מהלכות שבת ה"א, ופ"ל מהלכות שבת ה"ה), שמצוה נר שבת היא שיהיה נר דלוק על שולחנו. לא די להדליק את הנרות, אלא גם צריך שתהיה לו שהות להתפלל ולחזור לבית וליהנות מאור הנרות בשעה שאוכל. עד כדי כך שכתב העיסור (הל' מילה דמ"ט ע"א), שמוותר למור לגוי להדליק נר לצורך סעודת שבת, והרמ"א בהגה (סימן רעו סעיף ב) סומך עליו במקום צורך גדול. ואמנם כך מנהג האשכנזים, אבל הספרדים פוסקים כדעת מרן (סימן שז סעיף ה) שאין להתיר אמירה לגוי לצורך מצוה, אלא כשאומר לו לעשות איסור דרבנן. ומכל מקום למדנו שחלק ממצוה הדלקת הנר ליהנות בשבת מאור הנרות,⁵ אבל כפי שביארנו בתחילת השיעור, שיעיקר מצוה הדלקת נר שבת הוא ההדלקה, כנוסח הברכה: להדליק נר של שבת.

אם לברך לאחר ההדלקה

יב. יש נוהגים לברך על הדלקת נרות שבת לאחר ההדלקה, כי הם חוששים שאם האשה תברך לפני ההדלקה הרי היא כבר קיבלה עליה שבת, ושוב לא יכולה להדליק. כך נוהגים האשכנזים, וכמו שכתב המהר"ו (סימן כט) שכן מנהג קצת נשים, להדליק ולאחר מכן לברך. וטוענים שאין כאן חשש של ברכה לבטלה, כיון שמצוה הדלקת הנר היא מצוה מתמשכת, ולכן לא צריך שיברך ויעבור לעשייתה. ורצו להביא ראיה מדין אדם שקבע מזוזה ולא בירך, הוא היה מסורתי ולא ידע את ההלכה, ואחר זמן הוא חזר בתשובה וזכר שלא בירך, המגן אברהם (ס"י י"ט סס"ק א) מחדש שיעמוד ליד המזוזה ויברך: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצונו לדור בבית שיש בו מזוזה". והגאון רבי יוסף חזן בספרו חקרי לב (חיו"ד ח"ג ס"ס קכח) כתב שאפשר לברך בנוסח הרגיל "לקבוע" מזוזה, מפני שמצוה מזוזה היא מצוה מתמשכת, כמו מצוה ציצית תפלין וסוכה, וכן דעת עוד אחרונים. ואם כן לכאורה גם בנר שבת שהיא מצוה מתמשכת אפשר לברך לאחר ההדלקה. אבל התשובה לכך, נכון שהמצוה מתמשכת, אבל עיקר המצוה היא בהדלקה, כי הדלקה עושה מצוה, כמו בנר חנוכה. ובפרט שגם בדין המזוזה יש חולקים, ומצאנו לרבינו אברהם בן הרמב"ם בספרו המספיק לעובדי ה' (עמוד רלח) שכתב בפירושו, שמי שקבע מזוזה ולא בירך, לא יכול לברך לאחר מכן. רבינו אברהם הוא אחד מהראשונים, וספרו נדפס בתקופה מאוחרת, ואילו המגן אברהם והחקרי לב וסיעתם היו רואים את דבריו, לא היו כותבים לברך על המזוזה לאחר שקבע אותה.⁶ וכל שכן בנר שבת, אף על פי שהמצוה מתמשכת, מברכים בשעת עשיית המצוה.

עובר לעשייתה

יג. למעשה, כל הראשונים כתבו לברך לפני ההדלקה של נרות שבת, מלבד מהר"ו⁷ הנ"ל שכתב בפירושו שכן נהגו קצת נשים שמדליקות ואחר כך מברכות,

⁴ לכתחילה האשה מדליקה נרות שבת, כי האשה כבתה נרו של עולם. האחרונים דנים לגבי בעל שחטף לאשתו את מצוה הדלקת נרות, הוא ראה שהשבת מתקרבת ואשתו עדיין עושה ספוגיה, הלך והדליק את הנרות. ביום ראשון האשה הגישה תביעה לבית הדין שישלם לה עשרה זהובים על המצוה שהוא חטף לה, האם הדיינים יכולים לקנוס אותו בעשרה זהובים, כדין החוטף מצוה לחבירו.

⁵ יש מקפידים לנהיג הנרות במקום שבעל הבית יראה אותם בשעת הקידוש, אבל לא כדאי לנהיג על השלחן, כי על ידי תזוזה קלה הם יכולות לכבות.

⁶ שליח שקבוע מזוזה, כגון שמכבדים רב לקבוע מזוזה, הוא שליח של בעל הבית ומברך "על קביעת מזוזה", אבל אם בעל הבית קובע בעצמו מברך "לקבוע מזוזה".

⁷ תראה כמה ידיעת התורה חשובה. לא מספיק שאדם לימד גמרא, וידקדק במהרה"א ובפני יהושע וילמד את הלכות של הסוגיא ויפלה, נכון שהחשוב, אבל צריך לדעת את התורה, ועל ידי הידיעה של תשובות הפוסקים כל ההלכה יכולה להשתנות.

⁸ לכן אדם שלא בירך על המזוזה בשעה שקבע אותה, יקח את המזוזה לסופר שיבדוק שאין באותיות פירושים או דיבוקים וכן יבדוק שלא נרטבה ונהרסה מהלכות, ולאחר מכן יחזור לקבוע אותה עם ברכה. כמו שכתב בשו"ת אדמת קודש ח"א (חיו"ד ס"י יח) שהמחזיר את המזוזה אחר שבדק אותה כגון בחודש אלול שרגלים לבדוק את המזוזה, מנהג פשוט שמברך על קביעתה, וקיימא לן במקום מנהג לא ספק ברכות להקל.

⁹ היה לפני כ-550 שנה, ויש להסתפק אם נקרא מהראשונים, כי היה בסוף דור התפר שבין הראשונים

לזמן אורבך בזמנו כעס על ההלכה הזו שכתבנו בילקוט יוסף (שבת א' מהדרת השני"ב סימן רסג סעיף מה, עמ' קעא), וטען שמנהג ירושלים להדליק ארבעים דקות קודם השקיעה, והוכחתי לו מהכף החיים (ט' רנו סק"ה, ט"ו רסא ס"ק כג), וממנהגו של רבי עזרא עטיה, וכמוזב גם מדברי מרן זצ"ל, שהספרדים מעולם לא נהגו במנהג הזה, וגם גדולי הדורות שהיו בצפת כמו מרן הבית יוסף, האר"י, המב"ט, הרמ"ק ועוד, מעולם לא שמענו שהדליקו ארבעים דקות לפני השקיעה. בירושלים הרב טיקוצ'נסקי התחיל עם המנהג הזה, והאשכנזים רובם ככולם המשיכו לנהוג כך, וברוך ה' שבדבר הזה הם מאוחדים... אבל מה זה מחייב אותנו?! הספרדים לא צריכים ללכת כל הזמן אחרי האשכנזים. לכן אנחנו מדליקים נרות שבת רבע שעה או עשרים דקות לפני השקיעה.

מנהג האשכנזים ארבעים דקות

ה. מכיון שמנהג הרבה אשכנזים בירושלים להדליק ארבעים דקות לפני השקיעה, לכן אשה שמדליקה ארבעים דקות לפני השקיעה, לא חייבת לקבל שבת בהדלקה, כי בירושלים ניכר שההדלקה היא לכבוד שבת. אבל בשאר ערי הארץ רגילים להדליק חצי שעה קודם השקיעה, ככל דין "סמוך" שבש"ס שהוא שיעור של חצי שעה, ולכן רק אם מדליקה בתוך חצי שעה, ניכר שההדלקה לכבוד שבת ואין צורך לקבל שבת בהדלקה.

כוונה לא מועילה

ו. רבי עקיבא איגר והבאור הלכה (סימן רסג ס"ד ד"ה מבעוד) חידשו, שאם הדליקה בפלג המנחה וכיוונה לכבוד שבת, יצאה ידי חובה ולא צריכה לחזור ולהדליק, אפילו שלא קיבלה עליה שבת. ומה שכתב הרמ"א ואם היה הנר דלוק מבעוד היום גדול, יכבנו ויחזור וידליקנו לצורך שבת, מדובר בנר שהדליקו לצורך חול, מה שאין כן כשהדליקה לכבוד שבת. אבל מדברי מרן השלחן ערוך משמע שאין חילוק בזה, וכך הלכה למעשה, אשה שהדליקה לפני זמן פלג המנחה צריכה לכבות ולחזור ולהדליק עם ברכה, ואם מדליקה אחר פלג המנחה צריכה לקבל עליה שבת.

ממהר לכותל

ז. מי שממהר בערב שבת לצאת מביתו וללכת להתפלל בכותל המערבי, יאמר לאחד מבני הבית שידליק נר שבת בזמן פלג המנחה, והוא עצמו לא יקבל שבת, ואם רוצה יעשה תנאי מפורש שהוא לא מקבל שבת במה שהדליקו בבית, ויסע לכותל. ואם יכול להדליק בתוך חצי שעה סמוך לשקיעה ולהספיק להגיע ברכה לכותל לפני השקיעה, רשאי להדליק בעצמו ולא יקבל שבת בהדלקה ויכול לנסוע ברכה.

ממהרת למקוה

ח. כיוצא בזה דנו בשו"ת רב פעלים (ח"ב תאו"ח סימן מט) ועוד אחרונים, לגבי אשה שחלה טבילתה בליל שבת, וצריכה לנסוע בסוסים ועגלה למקוה, שיכולה להתנות שאינה מקבלת שבת בהדלקה. אבל אם מדליקה בזמן פלג המנחה, היא היא חייבת לקבלת שבת, שהרי לשון מרן "כי כיון שמקבל עליו שבת מיד אין זו הקדמה", משמע שיכולה להדליק מפלג המנחה, בתנאי שתקבל עליה שבת בהדלקת הנרות, לכן אם היא מוכרחת לא לקבל שבת, תתן לאחד מבני ביתה שידליק. ורק אם מדליקה חצי שעה קודם השקיעה לא צריכה לקבל שבת בהדלקה, ויכולה לנסוע ברכה. וכמוזב, אם אחר הטבילה יגיע זמן השקיעה תחזור ברגל. ומנהג אחינו האשכנזים לקבל שבת בהדלקת הנרות בכל אופן.

פמוטים

ט. תלמיד חכם אחד כתב, שבזמנו המדליקה בפלג המנחה אינה צריכה לקבל עליה שבת בהדלקה, כיון שניכרת הדלקתה שהיא לכבוד שבת, שהרי מדליקים נרות שבת בפמוטים מיוחדים לשבת, ואילו כל השבוע משתמשים באור החשמל. ואמנם זה לימוד זכות על מי שמדליקה מוקדם ולא מקבלת שבת, אבל אין לסמוך על זה לכתחילה, כי מי הוא הנביא שגילה לו שבזמנם לא הדליקו בפמוט מיוחד לשבת, וכי הדליקו בקליפה של ביצה? מן הסתם גם כן הדליקו בפמוט מכובד לשבת, ואפילו הכי אם מדליק בפלג המנחה לדעת מרן צריך לקבל שבת.

והרמ"א (סימן רסג סעיף ה) העתיק דבריו. אבל בכל הראשונים עד המהרי"ו מבואר, שקודם צריך לברך ואחר כך להדליק, וכן כתבו שבלי הלקט (הלכות שבת אות נט) ובספר תניא רבתי (סימן יב) בשם הגאונים, שהיו לפני כאלף שנה. וכן כתב הרמב"ם (פ"ה משבת ה"א) - לפני 850 שנה - "והייב לברך" קודם הדלקה". וכן כתב עוד הרמב"ם בהלכות ברכות (פ"ה ה"א): וכן כל המצוות שהן מדברי סופרים, בין מצוה שהיא חובה מדבריהם כגון מקרא מגילה והדלקת נר בשבת והדלקת נר חנוכה וכו', מברך על הכל קודם לעשייתן. וכתב עוד שם (ה"ו): אין לך מצוה שמברכים אחר עשייתה, אלא טבילת הגר בלבד, ¹¹ מפני שהיה דחוי מעיקרו ולא היה ראוי לברך. ובגמרא (פסחים י:), אמר רב יהודה אמר שמואל כל המצוות מברך עליהן עובר לעשייתן, בירב אמרי חוץ מן הטבילה ושופר. בשלמא טבילה דאכתי גברא לא חזי, אלא שופר מאי טעמא, וכי תימא משום דילמא מיקלקלא תקיעה, אי הכי אפילו שחיטה ומילה נמי, אמר רב חסדא חוץ מן הטבילה בלבד. ואם באמת הדלקת הנר היתה שונה מכל המצוות, היה רב חסדא צריך לומר בפירוש "חוץ מהטבילה והדלקת הנר", וגם הרמב"ם היה פוסק שבהדלקת נר שבת מדליק ואחר כך מברך, ומה גם שהדלקת הנר הרבה יותר מצויה מטבילת גר - שהיא הלכה רק לדיינים - והיה להם להדגיש שהדלקת הנר לא מברכים עובר לעשייתן. וגם מרן השלחן ערוך בהלכות נר שבת לא מזכיר לברך לאחר ההדלקה, ורק בהלכות גרים (י"ד סימן רסח סעיף ב) הזכיר לברך לאחר הטבילה, כי היה פשוט למרן שנר שבת קודם מברכים ולאחר מכן מדליקים. וכן כתב הסמ"ג (עשייה מצוה כז): נר שבת מברך קודם. וכן דעת הראב"ה (ח"א סימן קצט), והארחות חיים (בדיני הדלקת הנרות בערב שבת אות א), והמרדכי (פרק במה מדליקין סימן רצג), והאור זרוע הגדול (ח"ב סי' הנו, דני" ע"ג), וספר הבתים (הל' שבת פרק כט שער ו עמוד רעג), כל בו (סימן לא), ורבינו אשר בר חיים בספר הפרדס (עמוד קנח), ועוד. וכן בספר לקט יושר (עמוד ג) כתב על רבו מהר"א בעל תרומת הדשן שהיה בתקופת המהרי"ו, שלא סובר נדעת המהרי"ו. וגם המהרי"ו עצמו כתב שמהג "קצת נשים" להדליק ואחר כך לברך, כלומר קצת נשים שחידשו איזו הלכה. אבל מה עשתה אשתו של הרשב"א, אשתו של הרמב"ן, אשתו של הר"ן, מרן הבית יוסף היו לו שלוש נשים, ואם כך היה המנהג, היה מרן צריך לכתוב לנו: ונשותינו נוהגות לברך אחר ההדלקה. אלא שמרן סמך על כל הראשונים הללו שיש לברך ולאחר מכן להדליק, וכן מדויק מלשונן של מרן בשלחן ערוך (סימן רסג סעיף י): ועל פי זה נוהגות קצת נשים שאחר שבירכו והדליקו הנרות וכו'. קודם בירכו, ואחר כך הדליקו. ומה שכתב מרן (בסעיף ה): "כשידליק יברך", כוונתו כשיבוא להדליק יברך. אמנם יש כמה חכמים שפירשו בסעיף זה אחרת, בניהם הרב משאש, אבל הפשט בדברי מרן לא יופשט, ובפרט אחר הראיה שהבאנו שמרן כתב רק בהלכות גרים שהברכה אחר הטבילה, וכן ממה שדייקנו מסעיף י.

מה לעשות שהנייר סבלן

יד. יש מאמר שכתב אברך אחד מלמד דרדקי שאוהב לחלוק על גדולי הדור, והמאמר התפרסם באיזו חוברת, הוא הביא ראייה שצריך לברך לאחר ההדלקה, ממה שכתב מרן בהלכות ברכות השחר (סימן מו סעיף א) כשישמע ¹² קול התרנגול יברך הנותן לשכוי בינה, כשלוש יברך מלביש ערומים, כשיניח ידיו על עיניו יברך פוקח עורים וכו'. ואותו אחד הקשה, שהרי כאן מוכח שכאשר מרן כותב בלשון "כש... יברך", כוונתו שלאחר הפעולה יברך, ואם כן כשמרן כתב "כשידליק יברך", כוונתו גם כן לברך לאחר ההדלקה. אבל באמת אין שום ראייה, והדחיה פשוטה, הלשון "כש" הוא יכול לשמש גם לפני וגם אחרי, ובכל מקום לפי ענינו, בברכות השחר אין אפשרות שיברך לפני שיעור, אז בודאי הכוונה לאחר מכן, מה שאין כן ברכת הדלקת הנר שהיא מברכות המצוות שצריך לברך עובר לעשייתן. כמה סבלן הנייר לכתוב דברים כאלו, איך מדפיסים דבר כזה?! ואותו אחד כותב שזו ראייה, ונעלם ממרן זצ"ל לשון השלחן ערוך... איזו חוצפה יש בדור הזה!

איך אפשר לשקר

טו. הגדילו לעשות באותה חוברת (אב תשנ"ג) - ומרן זצ"ל כעס על כך מאוד -

לאחרונים, גם התרומת הדשן והמהרי"ל היו בדור התפר, וכמה פעמים מרן הבית יוסף חלק עליהם, אף על פי שכתב בהקדמתו שאינו חולק על ראשונים, כי מה נדע אנחנו ולא ידעו הם, אבל הם היו בדור התפר, לכל היותר מאה שנה לפניו.

10 הרמב"ם בא גם לאפוקי מדברי התוספות (כה): שהביאו דעה שלא מברכים על נרות שבת, מפני שהנרות הם הכל באו להציל שלא יתקע בכסא וכדומה, משום שלום בית, מה שלא מברכים על מים אחרונים כי הם באו להציל מרוח רעה.

11 הרמב"ם הדגיש טבילת הגר בלבד, ולא טבילת אשה, כי יש שרצו לומר שאשה או בעל קרי יברכו לאחר טבילתם.

12 ידועה דעת מרן, שברכות השחר מברך רק בשעת מעשה, כלומר, רק אם שומע תרנגול מברך הנותן לשכוי בינה, ורק בשעה שלוש מברך מלביש ערומים, וכן על זה הדרך. ולדעת מרן אם נרדם עם בגדים לא יברך מלביש ערומים, אבל המנהג בזה שלא כדעת מרן, כי לא מברכים על הפעולה, אלא על מנהגו של עולם,

שהדפיסו מאמר מוראש כולל אחד, שלפי דעתו הבן איש חי מעולם לא טעה ומרן זצ"ל מעולם לא צדק... והוא כותב שצריך לנהוג לברך אחר ההדלקה, ואשה שנוהגת לברך לפני ההדלקה, חייבת לחזור למנהג אמותינו הצדקניות, וכדעת כל הראשונים ומכללם הרמב"ם, וכל גדולי האחרונים ומרן והרמ"א בראשם. עד כאן דבריו. איך אפשר לכתוב כך?! הרי מקודם ראינו עשרות ראשונים שדעתם לברך לפני ההדלקה, והרמב"ם כתב בפירוש לברך לפני ההדלקה, והרב המגיד כתב שכן דעת הראב"ה והגאונים, אז איפה מצאתם שהרמב"ם וכל הראשונים והאחרונים ומרן והרמ"א כתבו להדליק ואחר כך לברך?! זה שקר! איך מדפיסים דבר כזה?!

טענת האור לציון

טז. בספר אור לציון ¹³ (במבוא לח"ב ענף א אות ד, ושם פרק יח אות ג) לימד זכות על הנשים העיראקיות ¹⁴ שמדליקות ואחר כך מברכות, שהרי מרן בשלחן ערוך (סימן תרעט) כתב שקודם כל מדליקים נר חנוכה ואחר כך נר שבת, כדי לא לעשות מלאכה אחר הדלקת נר שבת. והבין חכם בן ציון שמרן השלחן ערוך חושש לדעת בעל הלכות גדולות ¹⁵ שמקבלים שבת בהדלקת הנרות, ואמנם נכון שדעת הר"ף והרא"ש רוב הראשונים שלא מקבלים שבת בהדלקת הנרות, אבל הרי לדעת הבה"ג אם ידליק נר חנוכה אחר נר שבת זה חילול שבת, ולכן ידליק קודם נר חנוכה, ואם כן שיש לחוש לדעת הבה"ג, צריך קודם להדליק ולאחר מכן לברך. וכתב באור לציון שלפי זה מיושבת הסתירה בשלחן ערוך מסימן רסג סעיף י לסימן תרעט סעיף א, שבסימן רסג כתב בזו הלשון: לבה"ג, כיון שהדליק נר של שבת חל עליו שבת ונאסר במלאכה. ועל פי זה נוהגות קצת נשים שאחר שבירכו והדליקו הנרות משליכות לארץ הפתילה שבידן שהדליקו בה, ואין מכבות אותה. ויש אומרים שאם מתנה קודם שהדליקה שאינה מקבלת שבת עד שיאמר החזן ברכו, מועיל. ויש אומרים שאינו מועיל לה. ויש חולקים על בעל הלכות גדולות, ואומרים שאין קבלת שבת תלוי בהדלקת הנר אלא בתפלת ערבית, שכיון שאמר החזן ברכו, הכל פורשים ממלאכתם. ולדידן כיון שהתחילו מזמור שיר ליום השבת הוי כברכו לדידהו. עד כאן לשונו. נמצא שמסיים השלחן ערוך ומכריע את הדין שקבלת שבת אינה בהדלקת הנרות, אלא בברכו או בזממור שיר ליום השבת, שלא כדעת הבה"ג. אולם בסימן תרעט כתב מרן: בערב שבת מדליקים נר חנוכה תחלה ואחר כך נר שבת. וזה לכאורה כדעת הבה"ג שבהדלקת הנר מקבלים שבת, ולכן אי אפשר להדליק נר חנוכה לאחר נר שבת. ומיישב חכם בן ציון לשיטתו, שמרן חושש לבה"ג כמו בכל מקום בשלחן ערוך שכתב סתם ויש, או יש ויש, שכוונתו שמעיקר הדין הלכה כהסתם או כיש בתרא, אבל צריך לחוש לכל הדעות, ולכן למרות שבסימן רסג פסק שמעיקר הדין אין הלכה כבה"ג, מכל מקום בסימן תרעט חשש לו.

גם מי שנהגה לברך אחרי תשנה מנהגה

יז. כנראה שחכם בן ציון עצמו הרגיש שהטענה הזו לא חזקה, ולכן כתב שאשה שאין לה מנהג, תברך ותדליק, אבל מי שנהגה לברך אחרי ההדלקה, יכולה להמשיך במנהגה. אבל באמת אצלנו הספרדים לא היה מנהג כזה, שהרי כתב המאמר מרדכי (סימן רסג סק"ד) שאצל הספרדים לא נהגו לקבל שבת בהדלקה, ואם כן מדוע שיברכו אחרי ההדלקה. ולכן במחילה מכבודו תורתו דבריו לא

¹³ אני מדגיש שאנחנו מכבדים את חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, הוא אדם גדול, אבל מותר לחלוק דרכה של תורה. ולכן מה שאני אקשה עליו, זה אחרי המחילה, עם כל הכבוד הראוי.

¹⁴ חמיו של חכם בן ציון היה רבי יוסף חיים שרבאני, ואשתו בירכה לאחר ההדלקה, וכן אשתו של חכם אפרים הכהן קודם הדליקה ואחר כך בירכה, כי הם פסקו בכל דעות הבן איש חי, וכך גם נהגו בביתו של רבי עזרא עטיה ראש ישיבת פורת יוסף. אבל תשימו לב, למרות שפסקו כמו הבן איש חי, כאשר מרן זצ"ל קם וחלק על הבן איש חי בכמה הלכות, ובעיקר בדין זה של ברכה אחר הדלקת הנרות, שמרן זצ"ל חלק עליו בתוקף, חכם אפרים הכהן ורבי עזרא עטיה אמנם לא שינו את מנהגם, אבל הם אלה שעודדו את הרב להמשיך להפיץ תורה והם לא כעסו, כי הבינו שמרן זצ"ל נעשה לשם טובים.

יש מקומות שלא מסכימים להכניס את ספרי מרן זצ"ל בשום פנים ואופן, האם זו תורה לשמה? אם זה היה תורה לשמה, תכניס את הספרים, תלמד בהם, ואם יש לך קושיאי - תקשה!

היה רב אחד שלפני כמה שבועות אמר שיעור בישיבה שלו על פאה נכרית, ואמר שהחלפאים נוהגים להקל בפאה נכרית. היתה בחלפא תקופה שהנשים היו הולכות בגילוי ראש לגמרי, ובכלל אין ראייה משם. על כל פנים הוא הביא ראייה להתיר כמה שכתב בספר "פני יצחק" לרבי יצחק אבולעפייא, שמהגה חלפא שהנשים הולכות עם פאה נכרית ברשות הרבים. אחד התלמידים זכר שראה ביביע אומר (ח"ה חאה"ע סימן ה) עשרות פוסקים שאוסרים פאה נכרית וביניהם הספר פני יצחק, בישיבה אין יביע אומר, אסור להניס... אז הוא הלך לחפש את הספר פני יצחק, וראה (בח"ו חאה"ע סימן ו) שכתוב שם, שכל המנהג היה להתיר דוקא בחצר, ולא ברשות הרבים, אבל ברשות הרבים אסור בשום פנים ואופן. והבחר הלך להראות לראש הישיבה ואמר לו: כבודו הזכיר בשיעור פני יצחק שמתיר, אבל הוא לא התיר ברשות הרבים, רק בחצר. אמר לו אותו ראש ישיבה: קח את הדברים שלך, תעוף הביתה, אתה מסולק מושיבת! הרב, מה עשיתי? לא רוצה לשמוע אותך. וסילק אותו, והוא בא וסיפר לי. למה אתה מסלק אותי? זה תורה לשמה?! תאמר: חסאתי, עויתי, פשעתי, תעיתי והתעיתי, שיאמר את הוידוי הארוך של רבינו ניסים...

¹⁵ זה הספר הראשון מספרי הראשונים שנדפס לאחר התלמוד בבלי.

נכונים להלכה, גם אשה שנהגה לברך אחרי ההדלקה, צריכים להורות לה להפסיק ממנהגה ולברך לפני ההדלקה, אם בכל דבר נסמון על מה שראתה אצל אמה שלה וסבתא שלה, בשביל מה יש לנו ספרים, שלחן ערוך ופוסקים, וכי מפני שמהר"ו כתב שקצת נשים נהגו לברך אחרי ההדלקה, וכך תפסו חלק מחכמי אשכנז, לכן אנחנו צריכים לבטל את דברי הפוסקים ולהיכנס לחשש ברכה לבטלה?! הלא גם אצל רבני אשכנז יש שפסקו לברך לפני ההדלקה, כמו הגאון יעב"ץ (בסידורו דקליה"ע"ב), ובשו"ת פאר עץ חיים (ח"ב תשובה יד, דט"ו סע"ג). וכן הורה הגאון רבי איסר זלמן מלצר לבני ביתו, שינהגו בארץ ישראל כדעת מורן לברך קודם ההדלקה. וכל שכן אנחנו הספרדים שצריכים להקפיד על זה. ומה שמורן השלחן ערוך חשש לבה"ג בהלכות חנוכה, זה רק בדרך עדיפות, כי תדיר קודם אינו לעיכובא. אבל לא מפני זה ניכנס לחשש ברכה לבטלה בברכה שאחרי ההדלקה.

מרן מסר נפשו על זה

כ. מרן זצ"ל מסר נפשו על ההלכה הזו, בשנת תשל"ה חלה במאור עיניו שכמעט לא ראה כלום, כשהיה מדבר ביודים, היו מכבים את החשמלים, שהאור לא יכאיב לו בעיניו. מרן הלך לבבא סאלי ולרבי מרדכי שרעבי, ושניהם אמרו לו לא לעשות את הניתוח, כי לא בטוח שיצליח, אלא כמו שבא כך ילך. מרן נסע לצפת ושכר חדר בבית מלון, והיה אתו גיסי רבי עזרא בר שלום שליט"א, שהשיגה שלא יפריעו לו. ובכל יום היה הולך לקברו של מרן הבית יוסף, ויושב שם על כסא מתקפלה, והיה מתפלל ומבקש ממנו שיעמוד עליו בתפלה, כי הוא העמיד את הוראותיו, והיה אומר למרן הבית יוסף: כמה העמדתי את תורתך, כמה יצאו נגדי בשבילך. ובאמת בזכות מרן זצ"ל רוב הצבור היום - מלבד כמה עיראקים עקשנים - מברכים קודם ההדלקה. נתאר לעצמנו אם לא היה חוזר לו מאור עיניו, כמה תורה היינו מפסידים ח"ו, כל החלקים האחרונים של יביע אומר, כל סדרת הספרים הליכות עולם, מאור ישראל, חזון עובדיה, ועוד. כשמרן היה מתפלל ערבית בבית באותה תקופה, היה בוכה בתפלה בדמעות שלישי, והרבנית ע"ה היתה בוכה מהמטבח.

כה תאמר לבית יעקב

כא. כל אחד ילמד את אשתו ובנותיו, לברך קודם ההדלקה. יש כאלו שלא רוצות לשמוע, ומי ששומע אשה שמברכת אחרי ההדלקה, לא יענה אחריה אמן, כי זה חשש ברכה לבטלה, וספק אמן לקולא. אבל אם אשתו למדה בסמינר ויכול לשכנע אותה, יסביר לה את ההלכה.

טעמים נוספים להקדים נר חנוכה

ית. גם בשו"ת הרדב"ז (ח"ב סי' תשנו) כתב, שמה שאנחנו מקדימים נר חנוכה, לא מפני שקבלת שבת תלויה בהדלקה, אלא מפני שתדיר אינו לעיכובא, ומהיות טוב לצאת ידי חובת כל הדעות ולהדליק נר חנוכה קודם. והוסיף עוד טעם, לפי שמצות נר חנוכה חביבה יותר. ומרן החיד"א (בברכי יוסף סימן תרעט סק"א) הוסיף עוד טעם, שעל פי הסוד יש ענין להקדים נר חנוכה. וכן כתב הבן איש חי (פרשת וישב הלכות חנוכה סעיף כ), שהמדליק נר שבת קודם, עושה פגם. נמצא שיש כמה טעמים לכך שמדליק נר חנוכה תחילה, ואין להוכיח מכאן שתמיד צריך לקבל שבת בהדלקה. ואני מתפלל הפלא ופלא על האור לציון, שהביא מכאן ראיה.

ראיה חזקה

יט. יש עוד ראיה בדעת מורן שצריך לברך לפני ההדלקה, ממה שכתב לדעת בה"ג, שאחר שברכו והדליקו הנרות משליכות לארץ הפתילה שבידן שהדליקו בה, ואין

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעור השבועי של מרן הראש"ל שליט"א
מבוקר 20:30 בשעה ק מוצש"ק בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

אילן בן בלה
פרנסה טובה

אורן בן אדיס
פרנסה וזוגיות טובה

אורטל בת אדיס
שתבחר בדרך הנכונה

לכל הבענין להתברר מפי קודשו של מורנו ורבינו הראש"ל שליט"א בשיעור השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: 5290*

ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'כאן מורשת' 90.8fm, 92.5 fm, 100.7 fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

ילד יקר! אם ברצונך לראות את חידושך על פרשת השבוע בעלון "בית מרן"

השאיר את שם נולד ומספר טלפון ב- 5293* שלוחה 7 ובמידה ותבחר אנו נחזור אליך לקבלת חידוש התורה. (ניתן להשאיר עד חודש קדימה)

כאן מגדלים גדולי דור

אברהם לוי נ"י

מאת התלמיד החביב: אברהם לוי נ"י

כתוב בפרשת השבוע "ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו" עד שטחו פניהם בקרקע. מכאן למדו לנו חכמים לקח באמרו: "אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה" שהרי יוסף קטן שבשבים היה, ובכל זאת לא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, עאכ"ו מלך מלכי המלכים ואדון העולם שהאדם עתיד ליתן דין וחשבון על כל מעשיו. וכשיקרא לו הקב"ה וישאלו למה לא קבעת עיתים לתורה בכל יום, ולמה לא היתה זהיר מללבוש ציצית, ולמה היית מדבר בתוך ביהכנ"ס וכו' בוודאי לא יעזור האדם כח לעמוד לפני הקב"ה. והשבים נצטערו ע"כ שנפלו ממש מתים, ועשה להם הקב"ה נס וחיו.

העלון להצלחתם של: שמחה זיסל בן חנה-כל הישועות לו ולמשפחתו. והצלחה בחינוך הילדים, שמעון בן אירנה-חזרה בתשובה, שמעון בן רחל-זיווג הגון. שמעון שלמה בן מוץ-חזרה בתשובה מאהבה, ואמונת חכמים, שרה בת ברכה חדוה-חינוך דרך ה', שרה בת שושנה רפ"ו ש במהרה, שרי בת מרים לידה קלה בריאות והצלחה לכל המשפחה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת ויגש

הכל בפירושו.

"והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם" (מה יב).

פירשו חז"ל (ב"ר צג י): "כי פי המדבר אליכם" - בלשון הקודש. כלומר, עד עתה דיבר עמהם ע"י מתורגמן שהיה ביניהם, אבל עתה דיבר עמהם בעצמו בלשון הקודש, וזו ראייה שהוא אח שלהם.

אך לכאורה קשה, מה הראייה מזה שדיבר עמהם בלשון הקודש, הרי גם המליץ דיבר עמהם בלשון הקודש?

וצריך לומר שהמליץ דיבר עמהם בשפת הכנענים ולא בלשון הקודש, אבל לשון הקודש היתה ידועה רק למשפחת יעקב, ועתה דיבר עמהם יוסף בלשון הקודש, וזו ראייה ברורה שהוא אח שלהם.

ובספר ערוגות הבושם (יו"ד סי' יח סק"א) כתב בזה ביאור נפלא: הנה עד עתה לא הכירו האחים את יוסף כיון שהיה עם חתימת זקן, ולכאורה קשה, הלא יכלו לזהות אותו על פי קולו, כמבואר בגמרא (גיטין כג). שאפשר לזהות אדם על פי קולו, ואיך לא הכירוהו? אלא, כשהאדם מדבר בשפה אחרת גם קולו נשמע אחרת, לכן עד עתה שדיבר עם המליץ בשפת מצרים לא הכירו את קולו, אבל עתה שדיבר עמהם בלשון הקודש, מיד זיהו אותו לפי קולו.

להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463097 דוד

"ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" (מד יח).

פירש רש"י: "כי כמוך כפרעה" - חשוב אתה בעיני כמלך. וצריך ביאור, מדוע זו סיבה שלא יחר אפך ויכעס עליך?

ופירש הגאון יעב"ץ (בכת"י הובא בקובץ כרם שלמה טבת תשמ"ג) על פי דברי הגמרא (פסחים סו): כל הכועס, אפילו פוסקים עליו גדולה מן השמים - מו רדין אותו. וכך אמר לו יהודה: "אל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" - חשוב אתה בעיני כמלך, וא"כ לא כדאי לך לכעוס, שאם תכעס יתכן שתדלוג אתה ויש מפרשים ע"פ מה שכתב הרמב"ם (דעות פ"ב ה"ג) בשם חכמים הראשונים: כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה. והנה יוסף היה בין המצרים שהיו עובדי ע"ז, אבל הוא עצמו לא נכשל בזה מעולם, וכיון שהיו המצרים שטופים בע"ז היה הדבר ניכר לכל שיוסף אינו עובד ע"ז, וגם יהודה ואחיו הבחינו בזה. לפיכך אמר לו עתה "ואל יחר אפך בעבדך", כיון שאתה נזהר שלא לעבוד ע"ז השמר לך מן הכעס, כי אם תכעס תהיה כפרעה - "כי כמוך כפרעה" - מה פרעה עובד ע"ז, אף אתה תחשב כעובד ע"ז.

"אדוני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח" (מד יט).

הקשו המפרשים: היכן מצאנו ששאל אותם יוסף שאלות אלו? הלא מעצמם אמרו לו (לעיל מב יג) "שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד בארץ כנען", אבל הוא לא שאל אותם דבר בענין זה?

וכן כשבאו ליעקב אביהם אמרו לו (לעיל מג ז) "שאלו שאל האיש לנו ולמולד-תנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח ונגד לו על פי הדברים האלה", וגם שם קשה, היכן מצאנו ששאל אותם יוסף שאלות אלו?

ותירץ החזקוני, שאמנם בתורה לא כתוב בפירוש ששאל אותם שאלות אלו, אבל בודאי כך היה, כי לא יתכן שיהודה ישקר בפני יוסף בדבר ידוע וברור.

והגאון רבי שלמה קלוגר זצ"ל (אמרי שפר) תירץ: באמת יוסף לא שאל אותם, רק מעצמם אמרו לו הכל, וזו בדיקה היתה טענתו של יהודה, ששאל את יוסף בתמיה: "אדוני שאל את עבדיו לאמר היש לכם אב או אח?" וכי שאלת אותנו אם יש לנו אב או אח? הלא מעצמנו אמרנו לך, ואם כן סימן הוא כי כנים אנחנו ולא היו עבדיך מרגלים.

אך לפי זה קשה, שהרי בפירוש אמרו ליעקב אביהם "שאלו שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר העוד אביכם חי היש לכם אח", ואיך יתכן שאמרו לו דבר שקר? ולדברי החזקוני זה מיושב, שבאמת שאל אותם, רק התורה לא הזכירה

רבי תיים חיזוקו מדיני זיע"א
יום פטירתו: כ"ד בכסלו תרס"ה

לאורם נלך הדליקו נר

בעל "השדי חמד"

בשבוע שעבר חל יום פטירתו של רבי חיים חיזקיהו מדיני זיע"א (הקרוי "השדי חמד") רבינו נולד ב-ז' חשוון תקצ"ג (1833 למיניים) לאביו ורבי אליהו רפאל מדיני זצוק"ל בעיר הקודש ירושלים.

רבינו למד תורה אצל החכם באשי רבי צחק קובו ורבי יוסף חיים בורלא זצוק"ל רבינו נישא למרת רבקה ע"ה ובחופתו שהתקיימה בחודש אלול השתתפו כל גדולי וגאוני הדור דאז. בשנת תרי"ג נפטר אביו של רבינו רבי אליהו ופרנסת עול המשפחה הוטלה על רבי חיזקיהו מדיני, ולכן היגר רבינו לעיר קושטא שבאיסטנבול ושם היה אצל קרובי משפחתו שהיו עשירים, אף גם זה לא עלתה בידו ובשנת תרכ"ז נקרא להיות הרב הראשי באי הקרים שברוסיה ושם עלתה שמו לשם ולתהילה, ורבינו התחבב מאד על אנשי המקום כולל הנוצרים והמוסלמי.

ובזמן זה התחיל בחיבוריו האנציקלופדיה התלמודית "שדי חמד" בשנת תרכ"ח הלך לעולמו בנו יחידו, ולזכרו חיבר את סיפרו "אור לי".

בשנת תרל"ח חלה רבינו בעיניו ונשקפה סכנת חיים ממשית לחייו וכסגולה לרפואה הוסיפו לו את השם "חיים".

שמו של רבינו הלך למרחקים ורבים היו פונים אליו בשאלות הרות גורל, ובאחד מכתביו הוא כותב: "רבו טרדותי למעלה ראש לא במילי דמתא

בלבד כי רובם באו מעלמא מכל קצווי ארץ" בשנת תרנ"ט (1899 למיניים) לאחר כשלושים ושלוש שנה ברבנות בעיר קרים החליט רבינו לעזוב את הרבנות ולעלות לארץ ישראל, ובמשך שנתיים התיישב בעיה"ק ירושלים ולאחר מכן עבר לעיר האבות חברון ששם שימש רבי חיים רחמים יוסף פרנקו כרבה של חברון, לאחר פטירתו התמנה רבינו לשמש כרבה של עיר חברון ובה שימש כרב עד יום פטירתו, ובזמן זה סיים את חיבורו הגדול "שדי חמד" בכמה הזדמנויות קרא רבינו להרחיב את הקהילות היהודיות בארץ ישראל וכה אמר: "עושו וחושו להושיט יד למפעל הקודש של ישוב בארץ ישראל ואם ראשיתו מצער אחריתו ישגה מאד ובזכות זה נזכה לחזור בגאולה האמיתית".

לרבינו היה הדרת פנים מיוחדת ומשום מראהו הנכבד והקדוש גם ערביי חברון כיבדוהו מאוד וראו בו כאיש אלוקים. מסופר שבלווייתו של רבינו השתתפו גם ערביי חברון, ובלילה שלאחר הקבורה ניסו לגנוב את גופתו ולדרוש כופר והדבר התגלה, ובמשך תקופה ארוכה הציבה הקהילה היהודית שמירה על קברו של רבינו. בשנים האחרונות שוחזר גם חדר לימודו.

רבינו נפטר לבית עולמו בתאריך כ"ד בכסלו תרס"ה (1904 למיניים) ונטמן בעיר האבות חברון והוא בן 72 שנים.

העלון להצלחתם של: תהילה בת עופרה יונה-זיווג הגון, יראת שמיים, קדושה, תהילה בת שרה-כל הישועות וזיווג הגון, תהל בת אלינתי בריאות, הצלחה, כל הישועות, תהל בת רעות שרה-שיגדלו לתורה מתוך בריאות תמימה בת ברכה חדוה-חינוך דרך ה', אריאל בן נילי שרה הצלחה וזיווג הגון

שאלה: האוכל במסעדה ורואה בשולחן שלידי חצי בקבוק שתיה שהשאירו שם אנשים שכבר הלכו ורוצה לקחת את זה לעצמו האם מותר לו?

תשובה: איתא במשנה במס' בב"מ דף כו מתני' מצא בחנות הרי אלו שלו בין התיבה ולחונני של חנוני לפני שולחני הרי אלו שלו בין הכסא ושולחני הרי אלו של שולחני ע"כ משמע ממשנה זו שהמוצא מצאיה בחנות הרי אלו שלו שיש לזה דין של רשות הרבים, וכן פסקו הרמב"ם בהל' אבידה פר' ט"ז הל' ד' וכן הר"ף והטור ומרן השו"ע בחוש"מ סי' ר"ס סעי' ה'.

ולפי זה בנדו"ד נראה שיהיה מותר לאותו האיש לקחת את השתיה שהאנשים הניחו שם שהרי זה הפקר, ויכול לקנות את זה לעצמו ולא אומרים שבעל המסעדה זכה בזה שהרי זה דומה למציאה.

אבל דברנו בזה עם הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א ופסק שיהיה אסור לאותו אדם לקחת את זה משום שבעל המסעדה זכה בזה, ושאלנו את הרב הרי הגמ' בב"מ דף י"א אומרת שמוני חצרו של האדם קונה לו שלא מדעתו דווקא בחצר המשתמרת ואצלנו החנות אינה חשובה למשתמרת והראיה לזה שלא חשיב למשתמרת שהגמ' פסקה מוצאה בחנות הרי אלו שלו משום שהחנות לא משתמרת ובעה"ב לא קנה, אז למה בנדו"ד זכה בעה"ב? ותירץ הרב שלגבי אבידה הגמ' אמרה שלא חשיב למשתמרת משום שזה על הריצפה וכל מי שבא יכול לזכות בה משא"כ בנדו"ד שנמצא ע"ג השולחן כן חשיב למשתמרת.

להלכה: יהיה אסור לאותו אדם לזכות בשתיה ללא רשות בעה"ב.

שאלה: אדם ששכר צימר לכמה ימים ואמר לבעה"ב שהוא בא לצימר עם בניו ובנותיו הקטנים, וכשהגיעו לצימר היה שם כלי לנוי שנמצא בהישג ידם של הילדים, ובטעות אחד הילדים שבר את אותו הכלי, ובעל הצימר דורש מהשוכר תשלום על הכלי וכנגד זה השוכר טוען שהוא הודיע שהוא בא עם ילדים הקטנים ולכן היה צריך בעל הצימר להיות אחראי ולא להניח דברים כאלה בהישג הילדים עם מי הצדק?

תשובה: נראה לומר שודאי שהצדק עם השוכר שהרי הוא הודיע למשכיר על ילדיו וברגע שהמשכיר לא סידר הצימר כראוי לכאורה הוא זה שפשע ולכן השוכר יהיה פטור.

אבל כבר המשנה במס' בב"ק כ"ו. אומרת שאדם מועד לעולם בין ער בין ישן וכי' וכן פסקו בטור ובשו"ע חו"מ סי' תכ"א סעי' ג' ולפי זה יהיה חייב לשלם השוכר את הנזק שנעשה בצימר.

אבל להלכה יש לפטור את את השוכר מדין אחר שהרי קטן שהזיק פטור וכמו שהמשנה במס' בב"ק פ"ו. אומרת קטן שגנב או הזיק פטור מלשלם. שאין בו דעת ואפילו לאחר שהגדיל הוא פטור מנזקים שעשה בקטנותו שאז לא היה לו דעת, וכן פסקו הר"ף שם והרמב"ם בהל' גנבה פר' א' הל' ח', וכן השו"ע (בחו"מ סי' שנט סעי' ג').

להלכה: יהיה השוכר פטור מלשלם מדין קטן שהזיק.

דיני הפרשת חלה

באותו הזמן ולאחר מכן שוכחים להפריש ובאים לידי ספק.

שאלה: אישה שהכינה עיסה מתוקה ומלוחה (רגילה) ובצירוף שניהם יש 1,560 גרם (שהוא שיעור לחיוב לברכה) האם מצטרפים זה לזה?

תשובה: כתב מרן כל שמקפידים שלא יתערבבו שניהם כלומר שלא יתערבבו שניהם מפני שאחד מתוק ואחד מלווח אינם מצטרפות זה לזה. ואף שיש בצירוף שניהם שיעור חלה אינה מחויבת בהפרשה מפני שמקפידה שלא יתערבבו זו לזו ואם אינה מקפידה כלל מצטרפים זו לזו.

שאלה: כמה השיעור שצריך להוציא מן העיסה ומה צריך לעשות עם החלה?

תשובה: למנהג הספרדים יכולים להפריש חלה כל שיעור ואפילו שהעיסה גדולה מאוד ולאחר ההפרשה שורפים את החלה באש. ולכתחילה אין לזרוק את החלה לאשפה ולולול בקדושת החלה. ויש אומרים שלא ישרפו את החלה עם העיסה בתנור אלא ישרפו את החלה בפני עצמה כדי שלא ליהנות ממנה. ולכן נוהגים להשליך את החלה לתנור קודם שיאפו בתנור. ויש מתירים ונהגו להקל בזה. ולאחר מכן יכולים להשליך את החלה לפח האשפה כשהיא בתוך שקית נפרדת או נייר כסף. ועיין בכל השאלות הללו בליקוט יוסף אוצר דינים לאישה ולבת (תרכ"ט).

שאלה: מאיזה כמות של עיסה מתחייבת האישה בהפרשת חלה. והאם על כל העיסות מתחייבים על הפרשת חלה?

תשובה: מצווה גדולה לקיים הפרשת חלה ויש בכך כמה סגולות בדוקות כגון לידה קלה. ולזכות לילדים צדיקים וכל זה שהאישה מתפללת בזמן הלישה והאפייה. ולכן טוב לאדם שינהיג פעם אחת בחודש שיעשו הפרשת חלה בביתו. השיעור של חיוב להפרשת חלה בברכה החל מ- 1,560 גרם אבל פחות מהשיעור הנ"ל אין חיוב הפרשה והרוצה להחמיר על עצמה ולהפריש יכולה אבל לא תברך. וכל האמור הוא שאופים את הכל למקום אחד לאו דווקא הכל בפעם אחת אלא גם בזה אחר זה מצטרפים. ולדין של העיסה כל סוגי העיסות מתחייבים בהפרשה בתנאי שהם לאפיה כלומר אישה שהכינה עיסה שהיא מתוקה אפילו שמברכים עליה מזונות חייב להפריש ממנה חלה רק שהיא לאפיה ולא לטיגון. וכן הדין לבצק עלים שמכינים בבית שהוא לאפייה שחייבת להפריש אם יש בו שיעור אבל בצק עלים שקונים בחנות אם הכשר אין צריך להפריש ממנו.

שאלה: החל ממתי אפשר להפריש?

תשובה: מזמן שהקמח והמים נהפכו להיות לעיסה שכן כבר חייבים להפריש. וכדאי שכבר באותו הזמן יפרישו כיוון שיש הרבה מן הציבור שלא מפרישים

אסתמת עור

2. חומרים מגרים-צמר ובדים סינתטיים, חשיפה לבשמים ולחומרי טיפוח, אבק, חול, דשא, אבקה של צמחים ושל פרחים שונים ועובש.

האם מזונות שונים מחמירים את המחלה?

ישנם דיווחים שכמה ממאכלים, כמו ביצים ובוטנים מזונות אלה או אחרים אינה משפרת את מצב העור. לכן יש להתייעץ עם רופא לפני שמקבלים החלטה על הימנעות ממזונות כלשהם.

איך מטפלים בתינוקות שסובלים מאסתמה של העור?

יש כמה פעולות שאפשר לעשות בבית כדי להקל על מהלך המחלה:

- שימון העור -אם מקפידים לעשות זאת כמה פעמים ביום בעזרת קרם לחות ללא בישום, מקילים על יובש העור, שהוא הבסיס להתפתחות המחלה. מחקרים אחרונים מצביעים על האפשרות ששימון רציף של עור התינוק עשוי למנוע התפתחות של דלקת עור אטופית ואף של מחלות אלרגיות נוספות.
- אמבטיות - מומלץ לרחוץ באמבטיה המכילה שמן אמבט. לאחר האמבטיה יש לנגב את העור בתנועות הספגה באמצעות מגבת רכה, יש לחזור על פעולה זאת מידי יום.
- ביגוד מתאים -על הבגדים שהתינוק לובש להיות קלים, לא צמודים לעור ועשויים מ-100% כותנה.
- יש להימנע ממוגע של התינוק עם חומרים מגרים כמו חומרי ניקוי ובשמים.

כבריאות איתנה!!

מה גורם לאסתמה של העור?

הגורם המדויק אינו ידוע, אבל מדובר ככל הנראה בשילוב של הפרעה בשלמות של העור, המאפשרת חדירה של חומרים מגרים שונים, ושל פעילות מוגברת של מערכת החיסון.

מהם התסמינים?

המחלה מאופיינת בפריחה אדמדמה על העור הגורמת לגרד עז וליושב משמעותי. בהתאם לגיל של המטופל

בגיל הינקות (החל מגיל חודשיים) מופיעה הפריחה בעיקר באזורי הקרקפת, הפנים והחלקים המישישים של הגפיים (ברכיים ומרפקים).

בגיל הילדות (מגיל שנתיים והלאה) נוטה הפריחה להופיע בקיפולי הגוף: בצוואר, בקפלי המרפקים ובקפלי הברכיים

האם אסתמה של העור היא מחלת ילדים בלבד?

המחלה עלולה להופיע בכל גיל, כולל אצל מבוגרים, אבל פוגעת בעיקר בתינוקות ובילדים קטנים. ב-65% מהמקרים דלקת עור אטופית מופיעה כבר בגיל הינקות וב-90% מהמקרים - לפני גיל 5.

הגורמים להחמרת המחלה:

- יובש של העור - לרבות שימוש בסבון ובחומרי ניקוי, אמבטיות ממושכות, מזג אוויר קר ויבש

חינוך הילדים

הרב אברהם ברבולאי שליט"א
ד"ר מיטל אהרנסון פרידמן
במסגרת תוכנית "הילדים" ברשת

לפגוש את האיראנים בטורקיה

היה זה לפני מספר שבועות. ישבנו רעייתי ואנוכי בשדה התעופה אטאטורק שבאיסטנבול, ממתנינים למוטוס שיחזיר אותנו ארצה אחרי מסע הרצאות מפרך בארה"ב. לידנו התיישבה אישה חייבנית, בשנות השישים לחייה, וללא היסוס החלה מדברת אתנו באנגלית עילגת, משל היינו ידידי משפחה ותיקים. שחה על הא ועל דא, על מצבה הכלכלי הקשה, על שלושת בנותיה הנשואות ועל נכדיה המתוקים הממלאים את חייה. אנחנו מצדנו הבענו התעניינות מנומסת בסיפוריה הארוכים, למרות העייפות שעטפה אותנו בשעת כמעט חצות לילה. ואז, משסיימה לספר על עצמה, החלה מתעניינת בנו ובמעשינו. "אז כמה ילדים יש לכם?" שאלה בחיוך מלא, "או הא, יותר משלושה???" וואו זה בטח נורא קשה לכם... ואיך בבית הספר, הם נהנים שם? אה... איזה יופי... האשה בעלת המרץ החייני לא פסקה מלדבר ובעל כורחנו עוררה אותנו מטשטוש חילופי השעות והמדינות בהם ביקרנו. "אתם ממש זוג נחמד. לא כל יום פוגשים אנשים נחמדים כמוכם" אמרה בסיפוק כשעיניה בורקות. כשהודינו לה בנימוס, ופנינו לסיים את השיחה, לפתע נזכרה האשה בשאלה חשובה מאוד: "אה... שכחתי לשאול, מהיכן אתם?..." הבטנו באשה הנחמדה וענינו בפשטות "מישראל". לפתע קרה דבר שעד היום אני מצטער שלא הייתה לי מצלמה להסריט... פניה התכרכמו באחת, רגשות מעורבים החלו מופיעים חליפות על פניה, היא האדימה והחווירה ושוב האדימה ובלבול של ממש היה ניכר על כל שריר בפניה העגלגלות. מיד הבנו שעלינו על מוקש ושאלנו "ומהיכן אתם?" האישה הביטה בנו ארוכות, אחר אמרה במבט רציני "מאיראן!"

בדרכנו למוטוס היררתי לעצמי, הכיזד יתכן שאדם שאך לפני רגע חשב עלינו טוב, הביע הערכה מפורשת כלפיו, ממש על גבול ההערצה - הופך את עורו ברגע אחד ומביט בנו במבט של שנאה על גבול התיעוב, רק בגלל מוצאו. ואז הבנתי! יש כח חזק יותר בתמונה שאדם יוצר לעצמו לאורך השנים מאשר העובדות שהוא פוגש לראשונה בשטח. הרי באיראן הטיפו לה על הישראלים שהם עם כובש המבקש לחסל כל מוסלמי באשר הוא, עם שמחרחר ריב ומלחמה ומבקש לשלוט על כל העולם ועוד כל מיני בדיות. הטפה זו חילחלה בה לאורך שנים, אז מה פתאום שמפגש עם ישראלים נחמדים ישנה לה את התמונה אותה בנתה במשך שנים...

כשהיה המוטוס לקראת נחיתה בישראל, הבנתי שהוא הדבר בחינוך הילדים. פעמים שאנו יוצרים לעצמנו תמונה על הילד שלנו שהוא "טיפשון / עצלן / מבולגן" ועוד כל מיני תארים למיניהם ואז גם כאשר הילד כבר כן מתבגר קצת וכן משתדל לעשות משהו טוב עם החיים שלו - עדיין התמונה הראשונית שיצרנו לו במוחנו, דבקה בו בצרעת, ואנו לא מסוגלים להשתחרר ממנה...

תופעה זו מצויה מאוד אצל מורים בכיתה. לא פעם נכנסת מורה חדשה לכיתה ומתבוננת בבנות. ישנן כאלו שמוזכרות לה במבט ראשון את אחייניותיה המתוקות, אליהן היא פונה מיד במאור פנים ומתחילה איתן ברגל ימין. אך ישנן בנות שבמבט ראשוני מזכירות לה את הבנות של השכנה המזניחה ממול, זו שבנותיה צועקות ברחוב ומלכלכות את כל המדרגות של הבניין, אליהם היא פונה (באופן בלתי מודע) במבט שמשדר שליליות, ממש כמו האיראנית שגילתה לראשונה שהישיבים ממולה שייכים לסקטור המתועב שבמוחה הנקרא "ישראלים". אז כל עוד מדובר באיראנים, ניחא. אנחנו לא מצפים מהם לאהבה וחמלה. אבל מה קורה בינינו לבין ילדינו, בינינו לבין תלמידינו...? הבה נזהר יותר שלא לתת לשום תמונה שלילית להתגבש במוחנו, לא על ילדינו ולא על תלמידינו, כך בעזרת השם ניצל מהסכנה הרבה הטמונה ביצירת הדימוי הראשוני. בהצלחה.

בע"ה יפתח בקרוב קורס הכשרת יועצות בבני ברק. לפרטים והרשמה: 0583-222-705
או באתר אתגרים בחינוך.

לחיות עם האמונה

הרב האגון רבי 'עקוב לונאסי' שליט"א
גב' נשמת יצחק מרדכי
במסגרת תוכנית "הילדים" ברשת

לא להתבלבל משום דבר

שאלה: מדוע כה חשוב להאמין? למה זוכה המאמין בקדוש ברוך הוא?
תשובה: האמונה נותנת לאדם מתנה שאין כמותה בחיים, והיא יציבות הדעת. יוסף הצדיק עבר טרגדיה של השפלה, של התעמרות ומכירה, אחר כך עבד במצרים ועבר ניסיונות קשים ביותר, לאחר מכן נזרק בעלילה לבור למשך שנים עשרה שנה. פתאום - "ויריצוהו מן הבור" - הוא מוצא את עצמו בפני מלך מצרים פרעה שאומר לו: "שמעתי עליך תשמע חלום לפתור אותו", אני זקוק לך! באופן כזה אין לאדם זמן לחשוב פעמיים על תשובה. התשובה חייבת להיות ספונטאנית. ומה עונה לו מיד יוסף: "בלעדי אלוקים יענה את שלום פרעה", כלומר: טעית, אני כלום, יש אלוקים והוא ישיב לפרעה פתרון, אם ירצה בכך...

איזה ישוב הדעת מופלא! האם אדם יכול להישאר בישוב דעת במצב כזה בלי אמונה, בלי תקווה שהקדוש ברוך הוא מתיר אסורים?! מבלי שיוסף הצדיק היה מכין את עצמו לתקווה שהכל יתהפך לגמרי, איך היה מסוגל לעבור ממצב אחד למצב שונה לחלוטין, מהקצה אל הקצה? איך יתכן לשמור על ישוב הדעת במצב כזה?!

אנחנו שומעים על אנשים, שלפתע מרוויחים סכום גדול בהגרלה, כמו עשרים מיליון שקל, ואחר כך משתבשים ולא מחזיקים מעמד. יש להם לחץ פתאומי: מה אני עושה עם הכסף? איך אני משקיע אותו? נשותיהם, בניהם וקרוביהם "חוגגים" עליהם, עד שכל הבית נהפך לתוהו ובוהו, ורבים מהם אף מתגרשים לבסוף. זו סטטיסטיקה ידועה כאשר אדם פתאום מגיע למצב של גדולה ממצב של שפלות. כמה זה נובע? הוא לא התכונן לזה, הוא לא האמין שהכל יכול להיות. לא עלה בדעתו שהקב"ה עשוי אי פעם להועידו לגדולות כאלה.

אבל יוסף הצדיק לא התבלבל. הוא הגיע לגדולה מהבור, מהמקום השפל שהיה נמצא שם בעלילה על דבר מכווער, מושפל בבית הכלא, ופתאום הוא מוצא את עצמו לפני מלך מצרים, שאומר לו: "אין חכם ונבון כמוך"; פתאום: "וירכב במרכבת המשנה אשר לוי"; פתאום: "וישם רבד הזהב על צוארו"; פתאום: "ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתנה אל יוסף"; פתאום פרעה הולך איתו בכל ארץ מצרים, "ויקראו לפניו אברך", "אתה תהיה על ביתי, ועל פיך יישק כל עמי, רק הכסא אגדל ממך". והכל קורה בתוך שעות ספורות! מי לא היה משתבש במצב כזה? מי לא היה מתבלבל אם זה הלום או מציאות? ליוסף הצדיק היה ביטחון שהקב"ה "משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עד מרום". יוסף הצדיק ישב בבית הכלא עם אמונה ותקווה שהקב"ה יכול להגביהו עד למעלה מעלה, וכשאכן זה קרה, הוא לא התבלבל כלל.

כמה חשובה יציבות הדעת! לפעמים חס ושלום, קורה לאדם להפך, שהוא יורד מ"אגרא רמה לבריאה עמיקתא", וגם אז רק המאמין יכול לתפוס את עצמו. הוא יודע כי "לא לעולם חוסן", בני אדם הם "כציפורים האחוזות בפתח", על האדם נאמר "התעניף עיניו בו ואיננו". מה זה אדם? היום הוא בריא, אבל האם הוא יודע מה יהיה איתו מחר? היום הוא עשיר, האם הוא יודע מה יהיה מצבו הכלכלי מחר? המאמין יודע שמאומה לא שלו, הבריאות לא שלו, הכסף לא שלו, הוא עצמו לא שלו... הוא יודע שהקב"ה עושה כרצונו, וכך הוא מתכונן לכל דבר. עם האמונה שלו הוא מוכן לכל מצב, "בידך אפקיד רוחי, פדית אותי ה' א-ל אמת".

כשדוד המלך היה הולך במעלה אדומים נרדף מאבשלום וחפוי ראש, מה הוא אמר? "אם חפץ ב' ה', והשיב אותי אל מלכותי, ואם יאמר לא חפצתי בך, הנני... אם ה' יגיד: "די! איני רוצה אותך יותר כמלך, לך מכאן!"; הנני מוכן גם לכך. אני מוכן להיות למעלה או למטה, אני מוכן לכל מצב. בכוח האמונה, שאדם נתון בידיים המלטפות והרחמניות של הקב"ה לטוב או למוטב, מאיר לאדם המצרך היקר ביותר, שזה הדעת, והוא זוכה ליציבות הדעת בכל מצב, כאילו ששורשיו חזקים וענפים מועטים, שכל רוחות שבעולם לא יצליחו להזיז אותו.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות אמונה יומית ב *5293* שלוחה 3

אם היודשים רוצים לעשות נחת רוח למות יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד" (בשם רבי יודיה פתיה זצ"ל)

בערב ר"ה טבת ערכו אברכי "כולל בית מרן"
תיקון נפטר, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמות של:

פטריק אברהם בן ויקטוריה חיה

גם אתם יכולים לשנח את נשמת יקרבכם! לטוידת שמות יקרבכם התקשרו:

5290

לא מ. מהדרום שואלת:
בנן בן ה-שנה וחצי לא מדבר שום מילה. הוא כוכה כל מעם שרוצה משהו, כי לא יכול לדבר. אנוחו מאוד מרחמים עליו ונותנים לו כל מה שמבקש. מה אפשר לעשות כדי שיפסיק לבכות?

גב' מנוחה פוקס משיבה:
חסיקות רבים בגיל זה אינם מדברים עדיין. זה נכון שהדבר מתסכל אותם. אבל הם מתגברים. לתינוק שלכם חסר הכוח להתגבר. אתם במקום לתת לו כוח להתגבר. מקשים עליו להסתגל ולהתגבר. על ידי זה שאתם מרחמים עליו ונותנים לו כל מה שמבקש. מעתה הפסיקו לתת לו הכול. עשו זאת בצורה יפה ועדינה. אבל התנהו כלפיו כמו לילד רגיל. שמדבר ומבין. תראו שמהר מאוד, לא רק שיפסיק לבכות כל הזמן, אלא גם יתחיל לדבר בקולם.

רוצה גם את להתייעץ עם הגב' מנוחה פוקס?
ניתן לשלוח שאלתך לקבלת תשובה: 02-5780620 | betmaran1234@gmail.com

העלון להצלחתם של: חיה חוה בת רייזל שושנה בריאות וזוג הגון, שושנה רייזל בת הרל מלכה-פרנסה טובה ונחת, אביגיל בת דבורה אסתר-כל הישועות, אביגיל בת יננה-כל הישועות, אביהו בן אסתר-כל הישועות, ישראל מאיר בן ורדה כל הישועות, רבקה בת רויטל כל הישועות, אריאל בן נילי שרה הצלחה וזוג הגון.

בחסדך בטחתי

פרק שלישי

אבטיח רקוב, או עסיס?

אני מרגיש צרף לספר לכם, קוראים יקרים, על מה שאני מרגיש בזמן אכילת פרי הנקרא אבטיח. פאשר אני רואה את הצבע האדום המרהיב, ומרגיש את המרקם הספוגי-עדין, ומריח את הריח הנפלא, ובמובן טועם את הטעם המושב, אני מרגיש כצון עו לעמוד ולרקוד ולהלל ולשבח את הבורא יתברך, על יצירת המופת של הפרי המדהים הזה, שבפעם הוציא אותו השם יתברך מתוך גרעין שנבט באדמה עד שהתקלקל, ומתוכו צמח לו אבטיח חדש ועסיסי.

קוראים יקרים, אם חתיכה אחת של אבטיח בכחה להראות לנו את מציאות הבורא יתברך ואת חכמתו, פהה כולים אנחנו להתחזק בידיעת מציאות הבורא, ובאהבה אליו יתברך. אם נתבונן פה בכל פרי שאנו אוכלים ובכל פרח ועץ שאנו רואים, וגם בשמש שמאירה בנו כל פה, פהה, לאחר התבוננות שפזו ודאי תקנס בלבנו ידיעת מציאות הבורא ואהבה אליו יתברך.

מדוע אנו מברכים?

פה חשוב היה הדבר בעיני חכמינו ז"ל, עד שתקנו ברכה מיוחדת על כל אחת ואחת ומנפלאות הבריאה. לכן, בשרואים הר גדול או את הים הגדול, מייד צריך לברך "שפחו וגברתו מלא עולם", וכן בשרואים חיות ובהמות יפות, צריכים לברך ולהלל להשם יתברך "ששכח לו בעולמו" וכי. והסבה לכה, פדי שבעצור, נתבונן ונראה את הבורא יתברך מתוך הבריאה הנפלאה, וכמו שאמר רבי עקיבא: "כשם שששאתה רואה בגן פה, מתוך פיו של הבגן אתה מבין את חכמתו של האדריכל, פה מתוך פיו של העולם אתה מבין את חכמתו של בוראו".

לספוא: פדי לדעת שיש בורא לעולם צריך פסד הכל להתבונן בציירות הנפלאות שלו שסובבות אותנו בכל רגע, ולשאל את עצמנו: "מי ברא אלה?" והתשובה מייד תקפץ מאליה: "האלקים ברא את כל אלה!!! וכוונסך נתן להבין מתוכם את גדלתו וחכמתו הנפלאה של האלקים. ולכן הרשה נא לי, יהודי יקר, להמליץ לך לעצור את מרוץ החיים לכמה רגעים ביום, ולהתבונן בבריאה שסובבת אותך, פדי לראות את השם יתברך ואת גדלתו, ועל ידי פה תזכר תמיד שיש בורא לעולם, שמלנה אותך בכל עת ופחיה אותך בכל רגע.

פיצד אפשר לקבל סימן מבורא עולם?

דבר נוספת ומאד מועילה לראות את השם יתברך היא, ע"י בקשה מנוה יתברך, דהינו, לדבר אתו ולהתחנן לפניו: "רבונו של עולם, תפנה אותי לראות אותך דבר הנבראים שלך, ולהרגיש ולהעריך את הנסים התמידים שאתה עושה עמדי. תן לי סימן שאתה שומע אותי ושומר עלי". תהליך זה נקרא "בונה אמונה".

במשך השנים הרגשתי שכל פעם שאני חושב על הבורא יתברך ומאמין ביכלתו ובוטח בו שיעזר לי לפתר בעיה מסוימת שנגרית מאד, והשם יתברך הראה לי שהוא שומע תפלה, ופתר לי בעיה, פה נכנסה בלבי תוספת אמונה שהשם יתברך באמת נמצא אתי, שומע אותי בכל רגע, ויודע את מחשבותי ומחכה שאפנה אליו בכל זמן.

למה הדבר דומה? לעובד ומעביד, שפעמים רבות בקש העובד טובה מהמעביד, כגון הלוואה או חפשה לא צפוייה, והמעביד תמיד נענה לו בשמחה. עם הזמן מתחזקת בלבו של העובד הדיעה שהוא יכול לסמוך על טוב לבו של מעבידו, ויש בלבו שלקח מסוימת, כיון שידע שפאשר יצטרך עזרה יש לו למי לפנות.

פה גם יחוש האדם שהרגיש את מתיקותו של הבורא, שיענה לו בעת צרתו ופתר לו את בעיותיו. פתוצאה מפה, בפעם הבאה ירגיש יותר בטוח לפנות אליו, וכה אחרי פמה פעמים שיראה שהקדוש ברוך הוא ממלא את משאלות לבו, מרגיש היהודי בטחון חזק יותר בקרבת הבורא אליו ובאהבתו רכה אליו.

מה מבקשים???

חשוב ביותר לדעת, שקדם שאדם מדבר עם השם יתברך ומבקש בקשה כלשהי, שיבדק היטב אם הדבר באמת נכון בשבילו, מפני שפעמים רבות הוצר מסית את האדם לבקש דברים שאינם טובים עבורו, כגון אשה מסוימת שלדעתו היא טובה עבורו - והשדוף לא יצא לפעל. וחשוב הצדיק בלבו שהשם יתברך אינו שומע לתפלותיו, שהרי לא נתקיימה בקשתו. והאמת שהבורא יתברך רחם עליו ובשל את השדוף מפני שאותה אשה אינה יותר מנסיון עבורו. והפסד עניי, והפסד סגור אותו מלאות את בוראו חלילה, ולכן הקב"ה מונע מנוה את העשר.

(מתוך הספר יגל ליבי - הרב יגאל כהן שליט"א)

ספרים לבית היהודי

אנו ממשיכים במבצעים חסרי התקדים

במגוון ספרים ליכני הרבים בנושא: אמונה וביטחון, מוסר, תפילות והלכות

4 חלקים

רב מכר

חובות הלבבות
לילדים ונוער

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בשפה קלה וברורה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של חובות הלבבות.

6 חלקים

רב מכר

פלא יועץ
לילדים ונוער

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של הפלא יועץ.

הקדושה אשיר

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של הפלא יועץ.

סדרו בית מדר

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של הפלא יועץ.

שירי ליל

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של הפלא יועץ.

התהלים המסווג

הנותן להם דרך חיים, עיצה ותבונה בתוספת איורים הממחישים את מאמריהם של הפלא יועץ.

רבי יהודה בן מתיה

ידוע מעלת פדיו הנפש
שכחה להסיר מבני אדם חולי, צרה ויגון
וטוב וראוי לעשות פדיו נפש

רבני אגודת "בית מרן" עורכים פדיו נפש לכל שם ושם.

להעברת שמות שלכם ובני משפחתכם חייגו 5290*

העלון להצלחתם של: אביטל בת דבורה אסתר-כל הישועות, אביעד בן אסתר-כל הישועות, אבישג בת ינגה-כל הישועות, אברהם יעקב בן מוזה-חזרה בתשובה מאהבה, אבשי בן מלכה-חזרה בתשובה והצלחה בזיווג, אהברהם ישעיהו בן מאיה-כל הישועות.